

25. 6. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Soudní přezkum rozhodnutí orgánů sportovních organizací

Sportovní kluby a organizace vyvíjejí v České republice svoji činnosti nejčastěji v právní formě občanských sdružení. Typickým znakem práva sdružovat se, platným tedy také pro sportovní subjekty, je tzv. „spolková autonomie“, která se kromě jiného projevuje v principu odloučenosti občanských sdružení od státu. Tento článek se zabývá mezemi jednoho z nejvýznamnějších zásahů státních orgánů do činnosti sportovních klubů a organizací, a to možností přezkumu rozhodnutí orgánu občanského sdružení ze strany soudních orgánů.

Svoboda sdružovat se

Svoboda je charakteristickým principem práva sdružovat se, které je garantováno čl. 20 Listiny základních práv a svobod. Tato svoboda se projevuje jednak směrem k osobám, které jsou členy sdružení, a to zejména v dobrovolnosti jedince stát se členem určitého sdružení, např. sportovního klubu, ale také v rozhodnutí jedince ohledně dalšího setrvání ve sdružení. Druhou oblastí, ve které se svoboda sdružování projevuje, je svoboda vnitřního řízení a organizace sdružení, založená na principu odloučenosti od státu, která je vyjádřena tzv. principem spolkové autonomie.[1]

Ústavními předpisy garantované právo sdružovací je upraveno zákonem č. [83/1990](#) Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sdružování“), který upravuje obecné otázky týkající se existence a činnosti sdružení, nicméně mnoho oblastí však bohužel ponechává neupravených.

Zásah do spolkové autonomie sportovních organizací

Výše uvedený princip spolkové autonomie je zákonem o sdružování upraven zejména v § 2 odst. 3, který stanoví, že do postavení a činnosti občanských sdružení mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona. Uvedené ustanovení stanoví základ ingerence státních orgánů do činnosti občanských sdružení. Jedním z nejvýznamnějších zásahů státního orgánu do činnosti sdružení, které zákon výslovně připouští, je možnost, aby soud posoudil, zda určité rozhodnutí orgánu sdružení je v souladu se zákonem a stanovami, a to na základě žaloby podané v souladu s ust. § 15 zákona o sdružování. Žalobu může podat člen sdružení, který se domnívá, že rozhodnutí orgánu sdružení bylo vydáno v rozporu se zákonem nebo stanovami. Podmínkou podání žaloby je, že dle stanov sdružení nelze proti žalobou napadenému rozhodnutí podat opravný prostředek a dále, že žaloba musí být podána v prekluzivní lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se o takovém rozhodnutí člen sdružení dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců od takového rozhodnutí.

Žaloba na určení rozporu rozhodnutí orgánu sdružení se zákonem nebo stanovami sdružení je často podávána v případě přezkumu činnosti sportovních klubů, kdy příslušný orgán sdružení – sportovního klubu rozhoduje např. o udělení disciplinárního trestu nebo o vyloučení člena sdružení.

I když se jedná o podstatný zásah do Listinou základních práv a svobod garantovaného práva na sdružování, zákon nestanoví bližší podmínky aplikace tohoto ustanovení ani nestanoví meze soudního přezkumu rozhodnutí občanských sdružení. Proto bylo ponecháno na soudech, aby při aplikaci § 15 zákona o sdružování provedly jeho výklad, přičemž lze kvitovat, že judikturní činnost soudů v této oblasti je poměrně konstantní. Z tohoto důvodu je tedy možné vymezit základní zásady, kterými se soudy řídí v případě posouzení žaloby na určení nesouladu rozhodnutí orgánu sdružení se zákonem nebo stanovami.

Meze soudního přezkumu rozhodnutí orgánů občanského sdružení

Nejvyšší soud ČR opakovaně judikoval, že v případě žaloby podané členem sdružení dle § 15 zákona o sdružování je pravomoc soudů k přezkumu obecně dána, avšak zároveň je nutné dané ustanovení zákona vykládat restriktivně, a to právě s ohledem na princip spolkové autonomie. To znamená, že k tomu, aby byla v daném případě dána pravomoc soudu projednat **zásadní** (!) rozhodnutí orgánu občanského sdružení, musí být kromě zákonných formálních podmínek k podání žaloby dle § 15 zákona o sdružování splněna také restriktivní kritéria, a to navíc v dostatečné intenzitě.

Těmito restriktivními kritérii pak jsou:[2]

- **protiprávnost tvrzeného jednání druhé strany** – a to buď v podobě rozporu se zákony či interními normami spolku – ve většině případů se bude jednat o rozpor se stanovami, nicméně může se jednat i o rozpor s dalšími vnitřními předpisy občanského sdružení (např. disciplinární řád);
- **společenský zájem na projednání věci;**
- **vyčerpání smířčích instrumentů** v rámci občanského sdružení;
- **výrazná újma** (materiální či osobnostní), potenciálně utrpěná žalobcem.

Důvodem, proč Nejvyšší soud ČR vymezil uvedená kritéria, je to, že je nutné „*v co nejširší míře zachovat spolkovou autonomii garantovanou v čl. 20 Listiny základních práv a svobod bez nevyvážené ingerence státní moci.*“[3]

K tomu jen dodejme, že uvedená restriktivní kritéria musí být splněna kumulativně.

Je zřejmé, že posouzení, zda jsou restriktivní kritéria splněna, bude záležet na individuálních okolnostech případu.

Soudy se v souvislosti s často podávanými žalobami týkajícími se přestupů členů sportovních klubů do jiných sportovních klubů či ukládáním disciplinárních trestů zabývaly otázkou, zda je přezkoumatelné každé rozhodnutí orgánu občanského sdružení. Dospěly k velice důležitému závěru, že v případě, pokud by se připustila možnost soudního přezkoumání **jakéhokoliv rozhodnutí občanského sdružení, tak by rozsah soudní ochrany byl příliš široký**. V tomto ohledu soudy přihlížejí také ke skutečnosti, že každá osoba se zpravidla o vstupu do konkrétní sportovní organizace rozhoduje svobodně, resp. dobrovolně, na základě své vůle a tedy se svobodně podřizuje interně nastaveným pravidlům.

Výše uvedený metodologický postup soudů při stanovení míry soudního přezkumu rozhodnutí občanských sdružení je označován jako **tzv. teleologická redukce**. Jedná se o postup, kdy by se na základě textového znění právní normy na předmětnou skutečnost měla právní norma aplikovat, ale s

ohledem na účel, principy nebo hodnoty, ke kterým právní úprava směřuje, je taková aplikace příliš široká a měla by se uplatnit výjimka ze stanoveného pravidla, kterou ale zákonodárce do právní normy neuvedl[4].

Žaloba na neplatnost rozhodnutí podaná nečlenem občanského sdružení

Soudy se opakovaně zabývaly zajímavou otázkou, zda je možné, aby žalobu podle § 15 zákona o sdružování podala i osoba, která není členem sdružení. Soud judikoval, že nečlen sdružení **může** podat žalobu na určení nesouladu zásadního rozhodnutí orgánu sdružení se zákonem, nebo stanovami, ale na základě ust. § 80 písm. c) zák. č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, kdy bude muset prokázat **naléhavý právní zájem** na určení nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Soud v takovém případě uvádí, že je nutné zachovat exkluzivitu soudního zásahu do činnosti občanského sdružení, a tedy petit žaloby musí být formulován v souladu s § 15 zákona o sdružování. To znamená, že zákon neumožňuje, aby soud deklaroval neplatnost právního aktu sdružení, nebo určení, že žalobce je členem sdružení.[5] Žalobní petit musí výhradně směřovat k určení nezákonnosti rozhodnutí orgánu sdružení či rozporu rozhodnutí se stanovami.[6]

Z konkrétních případů, kdy soud posoudil, že není dán naléhavý právní zájem v souvislosti se žalobou na určení nezákonnosti rozhodnutí občanského sdružení, lze uvést případ, kdy se žalobce, nečlen sportovní organizace, domáhal určení neplatnosti rozhodnutí orgánu sdružení, kterým mu byl uložen trest zákazu účasti na závodech autorizovaných sportovní organizací, který ale v době projednání žaloby již uplynul a žalobce se znovu mohl plně účastnit aktivit sportovního klubu.[7]

Závěr

Soudní praxi ve shora popsaných případech lze podle našeho názoru považovat za správnou, odpovídající současné právní úpravě a doktríně spolkové autonomie. Obecně však nelze platnou právní úpravu spolkového práva považovat za dostačující a i s ohledem na počet občanských sdružení registrovaných na Ministerstvu vnitra a tedy značný okruh osob, kterých se tato oblast právní úpravy týká, by bylo vhodné upravit aktuální otázky činnosti občanských sdružení komplexněji. Tento záměr se pokusí naplnit zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, který s účinností od 1. 1. 2014 zcela nahradí zákon o sdružování občanů. V návaznosti na novou právní úpravu dojde také k přijetí dalších právních předpisů vztahujících se ke spolkovému právu, např. zákona o veřejných rejstřících či zákona o řízení před rozhodčí komisí spolku.

JUDr. Jiří Janák,
advokát

JUDr. Silvia Mancelová, LL.M.,

advokátní koncipientka, doktorandka na Katedře obchodního práva PF UK

[KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.](#)

CITY TOWER

Hvězdova 1716/2b

140 78 Praha 4

Tel.: +420 221 412 611

Fax: +420 222 254 030

e-mail: ksd.law@ksd.cz

[1] Nález Ústavního soudu ČR ze dne 12. 12. 2006, I. ÚS 90/06.

[2] K tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2008, sp. zn. 28 Cdo 2916/2006; rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. 28 Cdo 2865/2006; rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2008, sp. zn. 28 Cdo 2306/2008.

[3] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 11. 2008, sp. zn. 28 Cdo 2306/2008.

[4] David L., Podivínová M., Meze soudní ochrany člena spolku proti rozhodnutí spolkového orgánu, Jurisprudence, 2012/1.

[5] K tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. 28 Cdo 2865/2006.

[6] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 5. 2007, sp. zn. 28 Cdo 1618/2006.

[7] Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 5. 2012, sp. zn. 18 Co 91/2012.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)

- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)